

ABSTRAKT

Rigorózní práce se zamýšlí nad vývojem schengenské spolupráce a povahou schengenského *acquis* v proměnách času s důrazem na vízovou a pobytovou legislativu, a platnou právní úpravou pobytové legislativy, jejímiž subjekty jsou státní příslušníci třetích zemí. Práce zmiňuje slabá i silná místa dotčené úpravy, opřené o názor či návrh řešení autorky práce.

Rigorózní práce je rozdělena do několika větších tematických okruhů. Ten první se zabývá vývojem vízové a migrační politiky v rámci vývoje schengenské spolupráce a jejich postupnou integraci do hlavních politik Unie, jejich charakteristikou, či různým zapojením členských států. Další okruh je stěžejní pro tuto práci a ukazuje současnou platnou úpravu pobytu občanů ze zemí mimo EU (tzv. třetích zemí). Tento okruh se zabývá charakteristikou osob přijíždějících ze třetích zemí, tak jak je jako subjekty práva diferencuje zákon a evropská legislativa a definuje různé typy pobytových oprávnění, na základě kterých na území České republiky a Schengenu krátkodobě či dlouhodobě pobývají. Třetí samostatný tematický okruh je věnován postavení specifické skupiny cizinců ze třetích zemí, kteří jsou rodinní příslušníci občanů EU. Poslední oblast této práce se zabývá budoucími trendy společné evropské vízové a migrační politiky, právní úpravou *de lege ferenda* s přihlédnutím k tendencím v českém pobytovém právu.

Rozbor tématu bude zahrnovat i oblast zdánlivě neschengenskou, kterou je úprava dlouhodobých pobytů na území ČR/Schengenu. Jedná se o oblast, která byť je primárně v národní gesci, podléhá v posledních deseti letech čím dál větší harmonizaci ze strany Unie. Ta se projevuje zejména přijímáním směrnic na upevnění právního postavení určitých skupin osob ze třetích zemí. Kromě harmonizačních úsilí jsou popsány i platná společná pravidla týkající se např. společných pravidel pro volný pohyb držitelů těchto pobytových oprávnění na území Schengenu, jednotného formátu víz a povolení k pobytu či povinnost prověřování všech žadatelů v SIS.

Téma zahrnuje legální vstup a pobyt na základě platných oprávnění dle pravidel schengenského *acquis*, které se prolíná s národní legislativou. Práce se naopak nezabývá otázkou mezinárodní ochrany, návratové politiky či vyhoštění, kdy tyto nepatří mezi schengenské politiky. Práce se taky nezabývá současnou uprchlickou krizí, která jde nad rámec tématu i kapacity této práce.